

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

104. An, dum dicti fructus primi anni non percipiuntur, sed applicantur mensæ Episcopi, seu mensæ Capitulari, dividendi inter antiquiores, absque eo, auòd reserventur aut refundantur beneficiato post ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

naras. Martij 1586. ubi etiam inter cetera, ut recitat Garc. n. 141. quæ consuetudo hæreditibus defuncti suffragari non potest, quandoquidem ex Pii V. constitutione super revocatione privilegiorum & statutorum, quod fructus primi anni &c. omnis consuetudo etiam immemorialis sublata existit, sive pro solvendis oneribus Ecclesiarum, vel Prælatorum delictis, sive pro supportandis eorum oneribus, sive etiam aliis majoribus, maximis & urgentissimis causis inducta atque probata fuerit, ex præfata constitutionis verbis clarè patet, in hac specie locum sibi vendicare eam, ac etiam omnia, quæ in contrarium pro hæreditibus asseruntur, non ob stare, &c. Et in alia Leodiensi Canoniarum. 9. Decemb. 1589. quam recitat Garc. nu. 142. in qua inter cetera dicitur: impedimentum perceptionis fructuum ex asserita consuetudine Ecclesie Leodiensis assignare, ut prætenditur, pro primo anno fructus hæreditibus Canonici defuncti, & pro aliis tribus annis sequentibus fabricæ ipsius Ecclesie, de facili potuisset removeri stante constitutione Pii V. qua præsumitur usu recepta, quamdiu contrarium non probatur: & revocat huiusmodi privilegia, statuta & consuetudines immemorales quoad fructus applicatos hæreditibus absolute; quod verò ad applicatos fabricæ vel sacristiæ, vel alterius loci pii usus, ultra tempus sex mensium pro dimidia, quod ita beneficiatus semper habeat dimidiam, &c. Hac inquam non ob stare ait Garc. eò quòd Rota mutaverit sententiam prout constat ex prioribus ejus decisionibus, utpote recentioribus, ex sententia S. Congregationis. Idem dicendum videti, non esse contra decreta Trid. & constitut. Pii V. adeoque per illa eas non abrogari constitutiones vel consuetudines aliquarum Ecclesiarum, ut earum beneficiati nullos subducant fructus, quamdiu non sunt promoti ad Subdiaconatum vel Diaconatum, vel presbyterium, sed eas esse rationabiles ait Garc. n. 167. recitans quoque pro hoc num. 168. expressam S. Congregationis declarationem.

Quæstio 104. An ergo etiam, dum dicti fructus primi anni non percipiuntur, sed applicantur mensæ Episcopi, seu mensæ Capitulari, dividendi inter antiquiores, absque eo, quòd referantur aut refundantur beneficiato post ejus obitum, interea non vacet præhabitu beneficiatum?

Respondet Castrop. l. c. n. 22. non vacare interea præhabitu inhærendo communi rationi; quòd nimirum secundum interea est infructiferum Domino suo. E contra verò respondet Garc. à n. 147. ante Trid. quidem & memoratam Pii V. constitutionem habuisse locum cit. c. si tibi concessio; teu non vacasse interea præhabitu; eò quòd tolerabantur, & videbantur tolerari posse talia statuta saltem consuetudine ab immemoriali tempore observata; maxime si in specie confirmata à Pontifice (quamvis Concilium Senonense, quod est 5. tom. Concilior. c. 2. damnabilem judicet huiusmodi consuetudinem, & veram corruptelam, & notorium abusum) stante tamen decret. Trid. & illà Bullà Pii V. quæ venit in executionem & declarationem dicti decreti, utpote quibus revocantur prædicta statuta & consuetudines etiam immemorales, ut Guttier. *suprà* à nu. 39. Suar. *loc. cit.* à n. 6. Rodriq. Vega. *ll. cit.* Cenedo. *collectan.* 16. ad decretales. n. 1. & Rota in causa illa Leodiensi *suprà*. Etiam si juramento, confirmatione apostolica, aut alio quovis præsidio munita (per quæ verba

tollitur confirmatio apostolica. etiam ex certâ scientia, ut Gl. in *Extrav. Suscepti. de Elect.* Joann. 22.) non habere locum cit. c. si tibi concessio, sed vacare nihilominus præhabitu; cum cessent jam dicta statuta, & consuetudines, vi quarum aliàs impediatur perceptio illa fructuum. Quòd ipsum videtur Garc. fundare in eo, quòd cessante & abrogatâ tali consuetudine per dictum decretum Trid. jam, quò minus percipiuntur illi fructus, videatur stare penes provisum; dum diligentiam non adhibet in remotione impedimenti perceptionis fructuum, obtendendo nimirum decretum illud Trid. & Bullam Pii V.

2. Quòd si verò adhuc hodieum in aliquibus Ecclesiis dictum decretum, & Bulla Pii V. recepta non sunt, habebit adhuc locum in dicto casu; nimirum non perceptionis fructuum primi anni dividendorum inter antiquiores, aut deputatorum mensæ Episcopali, cit. c. si tibi concessio, & non vacabit præhabitu beneficiatum: dum enim servantur dictæ consuetudines, sive ex servantur de jure, hoc est, licitè, sive de facto, hoc est, illicitè, obtinens secundum beneficiatum caret fructibus, & sic pro tempore hujus carentiæ non vacat præhabitu. Garc. n. 165. Porro pro eo, quòd dictæ Ecclesie non obligentur dimittere tales consuetudines suas & statuta propter non receptionem dicti decreti Trid. & Bullæ Pii V. facit regula, quòd lex, etiam Canonica non recepta non obliget; quamvis primi non recipientes peccarint eam non recipiendo, ut docent Navar. in *Man. c. 23. n. 41.* Covar. l. 2. *vari. resol. c. 16. n. 6.* Mandos. *ad reg. 23. Cancell. q. 1. à n. 4.* Menoch. *de præsumpt. l. 3. præsumpt. 2. n. 1.* Guttier. *qq. Canon. l. 1. c. 8. à n. 2.* Paris. *de resign. l. 11. q. 9. n. 26.* Valen. *Tom. 2. in 1. 2. d. 7. q. 5.* Sanchi. *de matrim. l. 3. d. 18. n. 1.* Sylv. *Armill. Rodriq. & alii plurimi, quos citat Garc. l. c. n. 150.* Procedatque hoc ipsum, etiam si lex contineat decretum irritans. Garc. n. 152. Riccius *conf. 13. n. 27. vol. 2.* qui dicit esse communem. *Put. decis. 1. l. 1. c. c.* Item, etiam si deroget consuetudini, Garc. nu. 153. citans *Bottæ. de Synodo. p. 3. a. 2. n. 64.* Roch. in *c. fur. de consuet. scilicet. 7. n. 15.* Duenn. *reg. 144. limit. 2. c. c.* Item etiam si non sit recepta per ignorantiam. Garc. n. 154. citans *Navar. conf. 1. de constit. q. 6. à n. 25.* Rodriq. in *sum. to. 1. c. 195. n. 10. c. c.* Tunc autem dicatur lex non recepta, quando à principio per majorem partem communiter non servatur, Principe sciente & tolerante; vel quando eo ignorante per decennium negligitur, & non admittitur. Garc. n. 155. citans *Put. Nav. Covar. Guttier. Rodriq. ubi ante.* Quin & subdit Garc. n. 156. probabile quoque esse, non requiri decennium, sed sufficere actus contrarios, etiam principe ignorante; & ita videri servari in praxi, eò quòd videatur solum attendi non usus per actus contrarios, citat pro hoc *Nav. conf. 44. n. 7.* *Bottæ. l. c. n. 63.* *Felin. &c. contra Suar. tr. 4. de relig. l. 4. c. 22. n. 5.* Nec ob stare in præsentì materia, ait Garc. n. 158. quòd Tridentinum in regno aliquo, vel etiam in aliquo Concilio Provinciali sit receptum per Episcopos & Procuratores Ecclesiarum; eò quòd receptio illa sit in genere & verbalis, cui non receptio in specie & in re derogat juxta regulam: *Generi per speciem derogatur. in 6. & quia voluntas magis factis, quam verbis declaratur.* Tiraquel. *de retratiu. convent. in sine. tit. n. 75.* Et in proposito receptio non receptio majoris partis populi seu communitatis

tatis factio ipso & praxi videatur attendi: pro quo citat Azor l. 10. c. 11. q. 6. contra Valent. quin & addit Garc. n. 159. necesse non esse, ut generaliter & à majore parte Ecclesiarum unius provincie non esset receptum dictum decretum Trident. eò quoddam Capitulum unum in proposito non consideretur ut persona particularis, sed ut universitas; cum non agatur de acquirendo ipsi Capitulo ut Capitulo, & ut privata persona, sed omnibus & contra omnes de Capitulo, ac in publico & in universum promiscue.

3. In contrarium verò facit, quòd cum Concilium ibi rejiciat & aboleat hujusmodi constitutiones & consuetudines ut pravas & scandalosas, non videtur excusare non receptio; illa enim regula, quòd lex non recepta non obliget, non videatur procedere, quando lex, quæ semper loquitur, aliquid prohibet tanquam aliud malum seu scandalosum, & quando derogat consuetudini non simpliciter, sed tantummodo illam ut iniquam & irrationabilem; eò quòd tunc esset ratio illius regulæ; nimirum quòd lex censetur lata non nisi sub conditione, si recipiatur. Item pro hoc facit, quòd consuetudo habeat majorem vim, quam non receptio; & tamen consuetudo etiam immemorialis non valet, & non excusat in eo casu, dum ex se iniqua & scandalosa est. Ita ferè Garc. à n. 161. qui etiam n. 164. pro hac parte clarissimam recitat declarat. S. Congreg. directam cuidam Episcopo quæ sic habet: *In illa Cathedrali ante Concilium à tempore, cujus initii memoria non exstat, conditum esse, & adhuc post Concilium observari statutum, nuper declaratum est ad S. Congregationem Cardinalium Tridentini Interpretum; ut videlicet Canonici, alique beneficiarii, qui indies recipiuntur, prioribus decem mensibus exigentiam distributionum partem percipiant, reliquumque Canonici & beneficiarii antiquiores inter se partiantur, & in usus suos, & utilitatem convertant.* Itaque illustrissimi Patres Amplitudini Tuæ serid injungunt, ut hujusmodi constitutionem tanquam pravam ac scandalosam rejicias, atque aboleas, neque ullâ ratione servari permittas, & contra facientes penis contra Simoniacos SS. Canonibus & variis summorum Pontificum constitutionibus propositis coercas, quemadmodum providè cavetur decreto Trid. c. 14. sess. 24. &c. quam declarationem, ait ibidem Garc. se postea intellexisse confirmatam à Clem. VIII. Et quidquid sit de hoc, indubitato hodie per Bullam Innocentii XII. quæ incipit *Ecclesia Catholica*. & per quam dictum decretum Tridentini, & Bulla Pii V. eidem verbotenus inserta innovantur ac roborantur, istiusmodi consuetudines & constitutiones penitus tanquam irrationabiles & scandalosæ eliduntur ac eradicantur.

Questio 105. Si solum de facto, & non de jure obtineas & possideas alias pacificè secundum beneficium, eò quòd ob impedimentum collatio & possessio sit nulla, an vacet præhabitu beneficium?

Respondeo: Si scienter accipias secundi possessionem, eo ipso vacare præhabitu in penam delicti commissi, ne ob injustam possessionem melioris conditionis sis, quam ob legitimam & justam. Castrop. loc. cit. n. 24. Garc. l. c. n. 173. cum Gl. in Clem. si plures. de præb. Lott. l. 3. q. 23. n. 41. hanc etiam addens rationem, quòd possessio injustè & perperam capta habetur pro bona in

odium capientis: Requiritur autem ad inducendam hanc vacationem, ut possessionem reipsa accipias, nec sufficit illam posse accipere, quia hæc pena ob intentionem imponitur. Castrop. loc. cit. Azor. p. 2. l. 7. c. 16. q. 9. in fine. Sic qui secundum obtinet per vim vel injustè, amittit ipso jure primum. Idem est de eo, qui beneficium, ad quod jus habet, per vim aut propria auctoritate occupat. Pirh. ad tit. de præb. n. 155. juxta expressum textum c. cum, qui. de præb. in 6. Etsi enim ille textus loquatur de beneficio curato injustè occupato, comprehendit tamen etiam quæcumque alia beneficia, etiam simplicia ex verbis ibidem prope finem adductis: *aut quæcumque alia beneficia occupare non ventur*: factis constat. Secus est, si inscienter possideas de facto tantum; extra enim casum illum scientiæ nullitatis tituli, quæ propriè generat intrusionem, requiritur ad dictam vacationem inducendam, ut secundum possideatur pacificè non solum de facto, sed etiam de jure. Pirh. l. c. n. 155. Sic etiam affectus incompatibiè excusatur à dimissione primi, si ignorat factum possessionis adeptæ per Procuratorem; cum alia sit Vicariatus Procuratoris, alia Domini; & ita Domino non nocet, nisi postquam Dominus fuerit certioratus. Lott. loc. cit. nu. 46.

Questio 106. An, & qualiter beneficium pacificè & fructiferè possessum debeat esse perpetuum, ut inducat vacationem præhabitu?

Respondeo: Requiritur, ut utrumque beneficium sit collatum in perpetuum, sive in titulum, sive in commendam. Pirh. l. c. n. 158. citans Abb. in c. de multa. de præb. nu. 22. hinc per accptionem Vicariatus Episcopi non perdit quis beneficium præhabitu, etiam, dum illud dignitas est, vel curatum; quia Vicariatus Episcopalis non est dignitas perpetua, sed ad nutum Episcopi aufertibilis. Pirh. ibid. ex Abb. loc. cit. nu. 23. Garc. p. 11. c. 5. n. 181. dicens officia & dignitates, quæ conferuntur ad certum tempus, non inducunt incompatibilitatem. Hinc e contra beneficia manutia, seu ad nutum amovibilia; quia saltem aptitudine sunt perpetua, & possunt esse perpetua, cum dantur in titulum, inducunt talem incompatibilitatem. Garc. l. c. pro utroque citans solum Rotæ decisionem in Seguntina Thesauraria. 29. April. 1596.

Questio 107. Qui impetrat beneficium vacans per affectuionem alterius incompatibilis, quid & qualiter justificare debeat?

1. **R**espondeo primò: Præter incompatibilitatem ante omnia plenè & conclusenter probare tenetur factum ipsum affectuionis, ita ut non sufficiant testes de fama; vel alia semiplena probatio. Lott. l. 3. q. 23. nu. 18. citans decis. Rotæ 16. de præb. in novis.

2. Respondeo secundò: Sed neque juvant probationes nudam affectuionem concludentes sine perceptione fructuum; cum tunc nihil aliud proponatur nisi incompatibilitas, quæ non advertitur simpliciter affectuioni secundi, sed tantum retentioni primi; ita ut, nisi concludatur ad perceptionem fructuum, provisus de secundo non teneatur dimittere primum: Et quidem neque illico, sed post duos menses, qui dantur ad dimittendum. Lott. loc. cit. n. 17. & 18.